

גיליון

לְבַקֵּר בְּהִיבְלֹוּ

רשמי-הוד מתוך חיבלא קדישא של מורינו הרה"צ
ר' יצחק לעזער שליט"א, בשבתו עם חברים מקשיבים,
בדרכיו ונסיעותיו, ובכל עת מצוא.

גיליון: 7
חודש תמוז תשפ"ו

– נְסִיעָה לְצֶפֶת עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ מְנַחֵם אָב תשע"ט –

רְשָׁמִים מְנַסִּיעָה לְקַבְּרֵי צְדִיקִים עֶרֶב רֹאשׁ חֹדֶשׁ מְנַחֵם אָב תשע"ט

מחפש את ציון הרמ"ק

ליל חמישי ערב ראש חודש מנחם אב תשע"ט – בשעה 11:00 ירד מו"ר שליט"א לתפלת מעריב, ולאחר מכן מסר את השעור השבועי, והיו דבורים נפלאים ומחיים.

כשעה אחר השעור – סמוך לשעה 2:00, יצא מו"ר שליט"א אל הנסיעה הקדושה לרגל ערב ראש חודש מנחם אב, והגענו לחיים ולשלום לעיר הקדש צפת ת"ו.

הגענו אל הבית-החיים מלמעלה, וכבר כשירדנו במדרגות המובילות לציון האריז"ל ושאר הצדיקים הקדושים אשר בארץ הקדושה ההיא המה, הסתכל מו"ר שליט"א לכוון הציונים הקדושים וחפש אחד מהם, והזכיר את הרמ"ק זי"ע – שהיה דבור לנסע כבר ביום הלולא דיליה [בשבוע הקודם – כ"ג תמוז], אך לא אסתעיא מילתא, ועתה משלימין אנחנו את אותה קדשה.

ואכן, מו"ר שליט"א לא הסתפק בראית הציון הקדוש, אלא התכופך ונכנס פנימה [כידוע שיש שם גדר], וכשהגיע אל הציון הקדוש של הרמ"ק זי"ע – עשה השתטחות על מצבת-הקדש, ושהה כך זמן-מה, ואחר קם והלך אל ציון האריז"ל הקדוש.

תקוני-חצות אצל האריז"ל

על ציונו הקדוש של האריז"ל, התבודדות מו"ר שליט"א זמן רב, ואחר שפקח עיניו בקש הסדור, והחל באמירת סדר תקוני-חצות, והורה לנו גם-כן לומר.

אחר מזמורי "על נהרות בבל" ו"מזמור לאסף" ופרק ה' דאיכה ושאר הפסוקים, אמר מו"ר שליט"א את הקינה החמישית "על היכלי אבכה יומם ולילה, ולתפארת ציון עיר המהללה" [עין ספר 'דרכי איש', חלק א', ערך 'תקוני-חצות', שהיא עצה נפלאה לחלק הקינות לחמשת ימות השבוע, והלא עתה ליל חמישי, ועל-כן אמר הקינה החמישית], ואחר-כך אמר "התנערי מעפר קומי", וכשאמר מלין אלו התרומם מעט ממקומו.

אחר אמירת סדר תקון לאה, אמר את הפיוט "דודי ירד לגנו" ששבחו רבנו ז"ל מאד (עין שיחות-הר"ן, סימן רסח), ואחר-כך הסיום "מלך רחמן רחם עלינו", וסיים ב"עלינו לשבח". אחר "עלינו לשבח" סמן שיאמרו 'קדיש', ולאחריו פצח בנגון "אתה תקום תרחם ציון".

לאחר-מכן פנה מו"ר שליט"א לציון בעל ה'חרדים' [שנמצא בסמיכות] והחל לשיר "ידיד נפש" – שחבר הצדיק הקדוש הזה, ואחר-כך הנגון "הגלה נא" בתנועה שאנחנו רגילין לשיר.

לאחר-מכן פנה לכוון ציון רבי משה אלקבץ, בעל מחבר הזמר "לכה דודי", ונגן את "לכה דודי" בתנועה שאנחנו מנגנים אותו עם המלין, וכשהגענו ל"לא תבושי" פצח בנגון של שמחה, וקם ממקומו והחל ברקוד עם כלל אנשי-שלומנו מול מקום מנוחת הצדיקים הקדושים והנוראים הטמונים שם, ואי-אפשר לתאר על הכתב גדל השמחה וההתעוררות באותם רגעים קדושים!

ביציאתו את ציון האר"י ז"ל, נכנס שוב תוך הגדר כנ"ל ופנה אל ציון רבי משה אלקבץ, ונשא שם תפלה, והסתובב ודבר כמה דבורים נפלאים מענינא ד'מים קדושים' אלו - 'ימי' בין המצרים', והקשר אל הצדיק הקדוש הטמון פה - רבי שלמה אלקבץ, ותחלה הזכיר מעלת ה'ה' הקדוש שאנחנו עומדים עליו, שהאר"י הקדוש אמר שטמונים בו צדיקים כפלים כיוצאי מצרים, וענה ואמר:

בזמר "לכה דודי" שחבר רבי שלמה אלקבץ, מזכירים הלשון: "מקדש מלך עיר מלוכה קומי צאי מתוך ההפכה רב לך שבת בעמק הבקא והוא יחמול עליך חמלה"; והנה כל זה נאמר ביותר על השבתות של 'בין המצרים': "מקדש מלך עיר מלוכה" סובב על בית-המקדש של מלך-מלכי-המלכים הקדוש ברוך הוא אשר נמצא בעיר מלוכה היא ירושלים עיר הקדש, אף שכינתא איהי בגלותא, והמלך חוץ לארמונו, ועל כך מבקשים: "קומי צאי מתוך ההפכה" - עכשו מגיע שבת-קדש [כי הוא פיוט של קבלת שבת], ובקדשתה נצא מכל "ההפכה"...

וממשיכים: "רב לך שבת בעמק הבקא", ופה צדיקים נתנו רמז לג' שבתות אלו של 'בין המצרים': 'רב לך שבת' - כמה רב לך שבת, כשאת 'בעמק הבקא' - בכ"א ימי 'בין המצרים' ['הבקא' אותיות 'הב-כ"א'], כלומר: כמה חשובה היא השבת דיקא בימים אלה, כי מצד אחד הם ימים של 'עמק הבקא', אף מאידך הם ימים קדושים ונעלים מאד, ימים של כסופים והשתוקקות לבנין בית-המקדש, וגם אותם שלא נזהרים כל השנה לומר תקון-חצות - בימים אלה מדקדקים על כך ביותר! אז אמנם הם ימים של שמתאבלים על החרבן, אף כשמגיע שבת-קדש - "והוא יחמול עליך חמלה"...

ומקבל מפי צדיקים, ששלוש שבתות אלו הן השבתות הכי גבוהות בשנה, כי הן כנגד ג' הרגלים - פסח, שבועות וסוכות; השבת הראשונה כנגד חג הפסח, השבת השנייה כנגד חג שבועות, והשבת השלישית - 'שבת חזון' - היא כנגד חג הסוכות, ואז כבר נמצאים בתוך חדש מנחם אב, ויש לזה רמז בצירוף של החדש היוצא מן הפסוק (דברים כז, ט) "הסכת ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם לה' אלהיך" - "הסכת" אותיות "הסכת".

זה הרמז הנפלא הטמון בתוך הפיוט "לכה דודי" שחבר רבי שלמה אלקבץ זי"ע הטמון פה, שהוא פיוט שהתקבל בכל תפוצות ישראל - הן אשכנזים והן הספרדים, כלם מנגנים אותו ומקבלים עמו את שבת המלכה.

כמו-כן טמון פה הרמ"ק זי"ע, שהיה תלמיד וגיס של רבי שלמה אלקבץ [הוא היה אח של אשתו]; ב'נגלה' והלכה הוא היה תלמיד של מרן ה'בית-יוסף', וב'נסתר' הוא היה תלמידו של רבי שלמה אלקבץ, והלכו יחדיו רבות בטיולים קדושים בכל ההרים אשר סביבותינו.

הרמ"ק כתב "ספר הגרושין", ובו מובאות שיחות שדבר יחד עם רבו כשהלכו לט"ל, ושם הוא כותב את התאריכים - הן ביום והן בלילה, אילו שיחות וספורים התחדשו בכל עת וזמן. אגב, לא רבים יודעים, שהוא אשר חבר את התפלה הנוראה שאחר שיר-השירים.

ליל שבת עם מוהרא"ש בצפת

משם ירדנו לציון רבי שמעון ז"ל שמש רבנו ז"ל, ואחר תפלה על ציונו הקדוש - ירדנו לכוון מטה, והזכיר מו"ר שליט"א אהבת קדומים, עת היו הולכים עם מוהרא"ש זי"ע לפני כשלושים וחמש שנה בחלקו התחתון של הבית-החיים, סמוך לציון רבי פינחס בן יאיר, והיה שר בהשתוקקות נפלאה "ובצל כנפיך תסתירנו ואור השבת תאיר עלינו" עם התנועה הידועה, והיה ענין של בטול-הבחירה לגמרי [והראה אז באצבעו לכוון הבנינים שבשכונת 'מאור חיים' הפונים אל בית-החיים, ששם היה מתאכסן מוהרא"ש זי"ע].

מו"ר שליט"א פקד את ציון מרן ה'בית יוסף' זי"ע, ציון רבי יצחק בן מוהרנ"ת זי"ע, ובסמיכות אליו מערת ה'באר מים חיים' זי"ע, וצין שרבי יצחק בן מוהרנ"ת נפטר בפורים (י"ד אדר שני), וה'באר מים חיים' נפטר בחנכה (כ"ז כסליו).

בדרך לרבי פינחס

משם הלכנו אל ציון רבי פינחס בן יאיר, ובדרך דבר מו"ר שליט"א ממאמר חכמינו הקדושים (סוטה ה.) שאדם צריך להיות "שכן לעפר בחייו", שזה ענין של בטול - שאדם מבטל את עצמו, וכל רצונו הוא לזכות לבטול, והוא מבקש מהקדוש ברוך הוא: "רבונו של עולם, תזכה אותי להיות בטל ומבטל". למה לאדם מפריעים כל מיני דברים? כי הנה הוא רוצה להיות 'משהו' ולא הולך לו... אבל אם האדם לא רוצה כלום, הוא רוצה רק את רצון הקדוש ברוך הוא, להרגיש את הקדוש ברוך הוא: "רבונו של עולם, אני רוצה להפכל בך! אני רוצה להיות דבוק בך! אני רוצה שום דבר, רק אותך!" אזי על ידי זה הוא נעשה "שכן לעפר בחייו", ואז האדם זוכה לכל דבר, כי אין שום דבר שמפריע לו, מאחר וזוכה לבטול אמת.

ואת הגלוי הזה מגלה רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן נב) על המשנה (אבות ג, ד): "הנעור בלילה והמהלך בדרך יחידי והמפנה לבו לבטלה, הרי זה מתחייב בנפשו", ש"מפנה לבו לבטלה" הינו שמפנה את הלב שלו לבטול, ואומר שם רבנו ז"ל: "ואי אפשר לבוא לידי בטול, כי אם על ידי התבודדות", שזה בחינת "הנעור בלילה והמהלך בדרך יחידי", שזה ענין ההתבודדות, עין שם.

כי לזכות לענין הזה של "שכן לעפר בחייו", זה לא שאדם נשכב על העפר, ואז אתה "שכן לעפר"... אתה יכול לשכב על העפר אבל צדין להיות רחוק מאד מזה! לזכות להיות "שכן לעפר בחייו", זה על ידי התבודדות, שאדם מדבר אל הקדוש ברוך הוא, ובכל פעם הוא מבקש: "רבנו של עולם, אני רוצה להכליל בך! אני רוצה להיות דבוק בך! תזכה אותי שאבטל את הישנות שלי!".

לזכות לבטל את הישנות - זה לא דבר שבא בדרך גשמית... יש החושבים, שעל ידי שיבקשו ממשוהו אחר שיתן להם בזיונות, על ידי זה יזכו לבטל את ישותם... אדם עושה תרגיל שיזמין איזה דבר מסים, ויקבע לבוא בזמן מסים לקחת הדבר - והוא לא יבוא בזמן, ואז יקבל בזיונות, ויצעקו עליו, ויזכה על ידי זה לבטול הישנות... לא זו הדרך לזכות לבטול הישנות! אומר רבנו: "ואי אפשר לבוא לידי בטול, כי אם על ידי התבודדות" - ככל שאדם מדבר יותר אל הקדוש ברוך הוא, כן הוא זוכה להגיע לבטול! וזה בתמימות ופשיטות - לדבר הרבה אל הקדוש ברוך הוא, והתבודדות זה המפתח לכל דבר ודבר!

סוּחַב אֶת עֲצָמוֹ...

בתוך כך הגענו לציון התנא הקדוש רבי פנחס בן יאיר, והנה היה שם שלט שהיה תלוי על הצינור, ובו מובא מאמר של רבי פנחס בן יאיר במשנה (סוטה ט, טו): "רבי פנחס בן יאיר אומר, זריזות מביאה לידי נקיות, ונקיות מביאה לידי טהרה, וטהרה מביאה לידי פרישות, ופרישות מביאה לידי קדשה, וקדשה מביאה לידי ענוה, וענוה מביאה לידי יראת חטא, ויראת חטא מביאה לידי חסידות, וחסידות מביאה לידי רוח הקדש, ורוח הקדש מביאה לידי תחית המתים, ותחית המתים בא על ידי אליהו זכור לטוב", וקרא מו"ר שליט"א את כל המאמר הזה בקול, ולאחר מכן פתח ואמר:

מה הפרוש "רוח הקדש מביאה לידי תחית המתים"? האם הכוונה שאם אדם זוכה לרוח הקדש אז הוא זוכה להחיות מתים...? ומה הפרוש "תחית המתים בא על ידי אליהו זכור לטוב"?

הפשט פשוט של 'רוח הקדש מביאה את האדם לידי תחית המתים', הכוונה היא, שכל זמן שאין לאדם זכיות, אזי הוא בבחינת מת, והולך וסוּחַב את עצמו בקשי ביום-יום, אבל העקר הוא שאדם צריך להיות חי, שזה "תחית המתים" - התחיה שלו עצמו, ואדם שזוכה להיות "שכן לעפר בחייו", אזי בודאי הוא קם בתחית המתים, והינו שזוכה לחיות אמיתית, ולא מדברים עכשו על העתיד, שאחר שמשיח יבוא כל המתים יקומו מקברם, אלא מדברים על תחית האדם עצמו במשך ימי חייו עלי אדמות, וזה "רוח הקדש מביאה לידי תחית המתים", שהרוח הקדש מביאה לאדם עצמו תחיה, וזוכה שמתקיים בו "תחית המתים" - שהוא קם לתחיה, ויוצא מבחינת מת, והוא מתחיל לחיות בזה העולם.

ומה פרוש "רוח הקדש"? מסביר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א, סימן כא), שזה "רוח הבאה מן הקדש", הינו שלאדם יש רוח של קדשה, וזה על ידי שמדבר אל הקדוש ברוך הוא, בחינת "רוח ממללא" - שזה כח הדבור, וכשאדם תמיד מדבר אל הקדוש ברוך הוא - שזה "רוח הקדש", על ידי זה זוכה ל"תחית המתים" - הוא מתחיל לחיות בזה העולם, שזה "רוח הקדש מביאה לידי תחית המתים".

ועל ידי זה אדם יכול לזכות ל"אליהו הנביא זכור לטוב" שיתגלה אליו, כי הוא קם והוא חי, שזה בחינת אליהו הנביא זכור לטוב, שהוא כל כך זכך את עצמו, עד שעלה חי לשמים, שמרב דבורי התבודדות - בחינת "רוח הקדש" כנ"ל, הוא זכה לעלות חי לשמים.

ובזה יובנו שפיר דברי התנא הקדוש רבי פנחס בן יאיר: "רוח הקדש מביאה לידי תחית המתים" - שעל ידי "רוח הקדש" - שזה התבודדות, האדם זוכה ל"תחית המתים" - לקום לתחיה, ולהתחיל לחיות בזה העולם, "ותחית המתים בא על ידי אליהו זכור לטוב" - שהוא זכה לענין הזה של "רוח הקדש", ודיקא על ידי כך זכה לעלות חי לשמים, כי זכה על ידי זה לענין של "תחית המתים". אשרי הזוכה לדבר הרבה אליו יתברך, ועל ידי זה לזכות לחיים אמיתיים בזה העולם, אשרי לו ואשרי חלקו!

לא לשכח!

בסיום דבריו הקדושים, סבב מו"ר שליט"א את הצינור הקדוש פעם אחת, וקדם שעלה לרכבו הזכיר שפכר הגיע 'עלות השחר', ובל נשפח לקרא קריאת שמע של שחרית; ואכן כך עשינו ברוך ה', ושכנו לעירנו יבנאל הקדושה בשעה 6:00 בבקר לערך; אשרינו אשרינו מה טוב חלקנו שזכינו לנסיעה כה קדושה!

"הַצִּיבִי לָךְ צִינִים"

(ירמיהו לא, ט)

סיכום דברות קודש כ"ק מו"ר שליט"א בעת רעווא דרעווין
דפרשת מטות מסעי - חזק תשפ"ג

* * *

מנחמים את האבא

א. עומדים אנו קודם ראש חודש מנחם אב, ופירשו צדיקים ענין של 'מנחם אב' שהוא דו-סטרי, אבינו אב הרחמן מנחם אותנו, ואנחנו מנחמים אותו, שאנו אומרים להקב"ה "רבש"ע, אנחנו חוזרים בתשובה! אנחנו שבים אליך באמת ובלב שלם, ועוד נזכה לראות בבנין ביהמ"ק ברוב יפיו ותפארתו!" ובוזה מתקיים 'מנחם' אב' - מנחמים את האבא!

ההצלה של האדם!

ב. בימים אלו 'שכינתא איהי בגלותא', וצריכין לעשות קן לשכינה; מהי 'שכינה'? האלקות שיש בתוך כל אחד ואחד. יש בקרבך נשמה קדושה וטהורה, ובה שוכנת אלקותו יתברך המחיה אותה, ועליך לעשות קן לשכינה אצלך, בתוכך!

איך? ע"י תפילה והתבודדות, כשאדם חזק בדיבורים אל הקב"ה, בתמימות ופשיטות גמור, בזה בונה אט אט קן קדוש שישרה בתוכו השכינה. וכן ע"י לימוד התורה הקדושה, במיוחד לימוד תיקוני זוהר, שעליו איתא בפירוש (ריש תקוני"ז) שבחיבור זה עושין קן לשכינה, וכן אמירת תהלים, שבו ק"ן מזמורים, ענין של ק"ן קדוש.

אדם חושב: "ניסיתי לשבת וללמוד את התורה, אבל אין לי שום הבנה בה כלל; אני לא מבין את התורה, הראש שלי לא קולט את הנלמד", ומחמת זה מתרשלים מהלימוד חלילה.

רבינו מגלה לכל אחד ואחד: 'גם לך יש חלק בתורה!' תיקח ספר - תתחיל ללמוד, בתמימות ופשיטות, בין אם אתה מבין ובין אם אתה לא מבין, תתחיל! ענין של סדר-דרך-הלימוד שקיבלנו מרבינו, זו ההצלה של האדם!

ערי מקלט

ג. סיום ספר במדבר, הוא בעצם סיום התורה, כי ספר דברים הוא 'משנה תורה' - חזרה על כל ארבעת ספרי התורה, נמצא א"כ שספר במדבר הוא סיום התורה, וכלל גדול בידיו "הכל הולך אחר החיתום", א"כ עלינו להתבונן באיזה ענין ספר במדבר מסתיים, במה הוא נחתם, ומה לימוד נחוץ יש בו לכל חי האדם.

ספר במדבר מסתיים עם פרשת ערי מקלט, שלשם היה בורח ההורג נפש בשגגה, וכמ"ש "וְהָקְרִיתֶם לָכֶם עָרִים עָרֵי מִקְלָט תִּהְיֶינָה לָכֶם וְנָס שָׁמָּה רֹצֵחַ מִכָּה נֶפֶשׁ בְּשָׁגָה" - 'בשגגה' דייקא, כי אין אחד שהורג את הנפש שלו במזיד, רח"ל, אלא בתור שוגג, שהוא לא ידע, לא למד ולא הבין, לא זכה להיות מקורב לצדיקים, ולא קיבל לימודים אמיתיים, ועל כן נתקיים אצלו ענין שהרג את נפשו בשגגה, שחט את נפשו רחמנא ליצלן.

מהי העצה? לאיפה אדם בורח? לאן הוא צריך להגיע? מה יציל אותו?

הוא צריך להגיע ל"ערי מקלט"! מה הן "ערי המקלט"? כתוב בתיקוני זוהר: ששת ערי המקלט הן ששת התיבות של "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד"; זה המקום שאליו אדם צריך לברוח! זה זה ה"ערי מקלט"! לברוח לתוך האמונה הקדושה: "רבש"ע, אני מאמין שכל דבר הוא בהשגחה עליונה! הכל ממך! ואפילו שעבר עלי מה שעבר, עכשיו אני חוזר בתשובה! אני בורח אל תוך האמונה!"...

ולכאורה, איך אדם לוקח על עצמו כזאת אחריות - לזרוק מעליו כל עברו? הלא היתה לך בחירה, ולא עמדת בניסיון, ואיך עכשיו אתה

זורק את הכל? התשובה היא: זה היה בשוגג! זה לא היה במזיד! זה היה בלי שכל! וכמו שאומרים בליל "כל נדרי" כמה פעמים את הפסוק: "וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלָגֵר הָגֵר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל הָעָם בְּשָׁגָה" - מה שעם ישראל עושים זה רק בתור שוגג, זה לא במזיד! ואם כבר זה קרה, מה עושים? בורחים לתוך האמונה הקדושה! "אני מאמין שהכל בהשגחה עליונה!"

שיאומי - זה 'בלוף'!

ד. אם אדם דורש מהילדים שלו דברים מסוימים, והוא בעצמו לא מקיים - זה לא שווה כלום! אתה רוצה שהילד שלך יישמר מכל מיני מכשירים טמאים, אבל הילד רואה אותך כל היום בתוך האייפון... אַתָּה כָּל הַיּוֹם בְּתוֹךְ ה'שִׁיאוּמִי'... יש היום כל מיני שמות שונים ומשונים לסוגי הטומאה, ומנסים להלביש את הטומאה בכל מיני שמות המחפים על הטומאה, ובאמת כל זה הם כלים טמאים ומטומאים, ובקלות אפשר להיות בכל הזבל - גם ב'שיאומי'! אפילו שכתוב עליו בגדול 'כשר - ועד הרבנים', זה 'בלוף' אחד גדול! זה כמו חזיר שמראה בחוץ שהוא כשר, ובאמת הוא טמא מטומא! כל המכשירים האלו - עם כל השמות - זה חתיכה של זבל וטומאה!

וזהו הכתוב בפרשת השבוע אצל בני גד בני ראובן: "בְּנֵי לָכֶם עָרִים לְטָפְכֶם" - 'ערים' לשון של התעוררות, היינו לבנות התעוררות אצל הילדים, "וְגִדְרֹת לְצִנְאָכֶם" - גדרות וסייגים שונים לצאן קדשים, אבל העיקר הוא: "וְהִיצֵא מִפִּיכֶם תַּעֲשׂוּ" - תקיימו את מה שאתם מוציאים מפיכם, ואם אדם מקיים בעצמו את מה שדורש מילדיו, כל החינוך הולך על דרך נכון וישר, ויזכה ש'כָּל פְּרִי' יהיה 'קֹדֶשׁ הִלּוּלִים לַה'', אמן ואמן!